

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

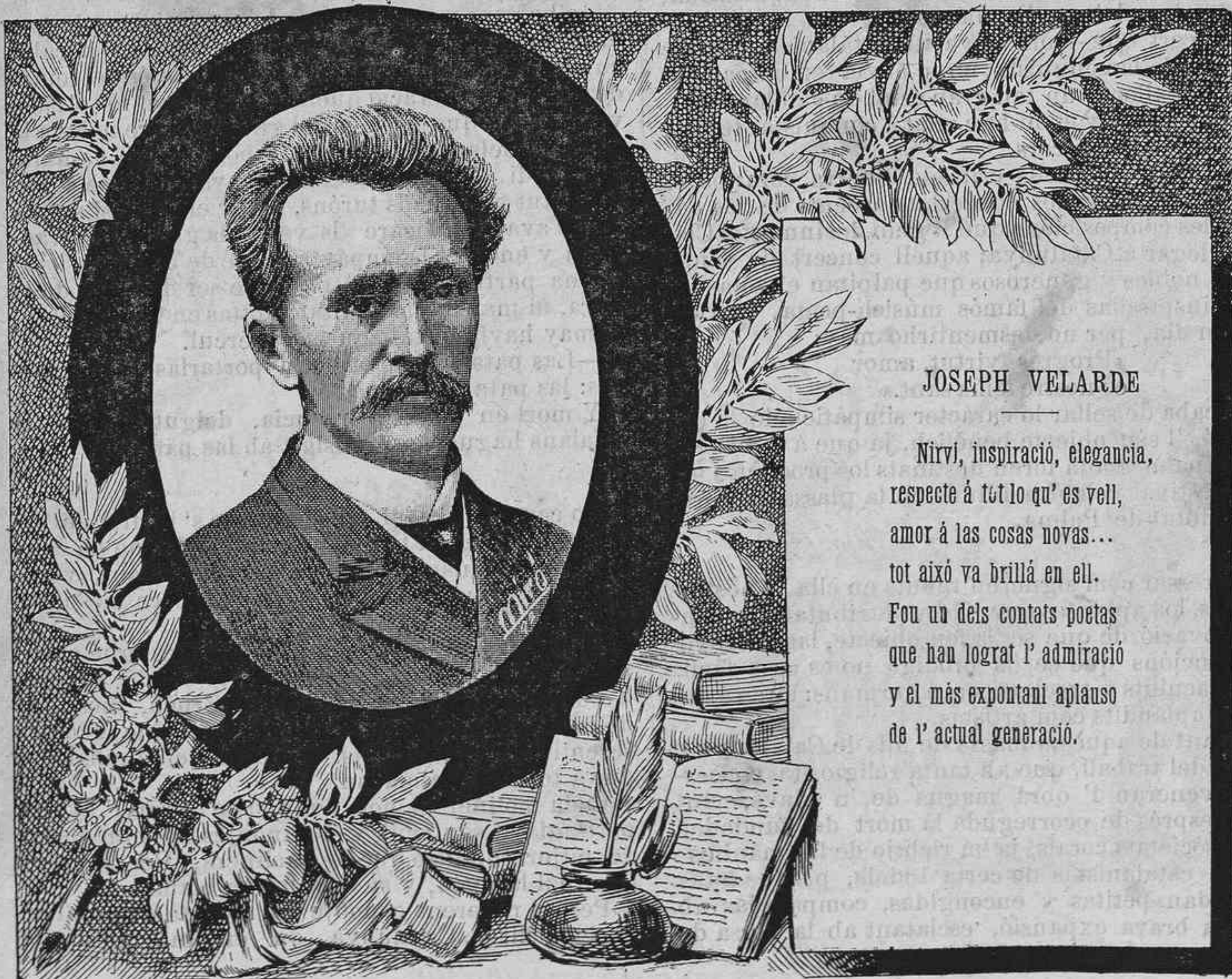
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

JOSEPH VELARDE

Nirvi, inspiració, elegancia,
respecte à tot lo qu' es vell,
amor à las cosas novas...
tot aixó va brillá en ell.
Fou un dels contats poetas
que han lograt l' admiració
y el més expontani aplauso
de l' actual generació.

CRÓNICA

Dissapte al vespre s' embarcaren en lo vapor *Bellver* ab rumbo á Palma de Mallorca, més de 700 coristas cataláns... y 'l méu amich Tobella.

Al mateix temps que las festas mallorquinas, se celebrava al Bruch l' aniversari de la gloriosa batalla que tanta gloria valgué á la terra catalana, de manera que 'l méu amich Tobella devía veures en un verdader apuro en la impossibilitat de trobarse á un mateix temps al Bruch y á Palma de Mallorca, entre 'ls somatents y entre 'ls coristas, al costat del mestre Goula que havía de dirigir la massa coral y al costat del canonje Collell que havia de dirigir la paraula al públich en la iglesia parroquial del Bruch.

Obté per embarcarse y me 'n alegro ab tota l' ànima, tota vegada que gracias á la séva activitat, hem tingut freqüents telégramas escalfats de aquell calurós entusiasme qu' en lo séu cor palpita sempre, noticiantnos lo gran triunfo que han alcançat nostres coristas en l' hermosa ciutat mallorquina.

Ja l' embarch de aquella massa de cantors agrupats al en torn dels respectius estandarts de cada coro y lluhint tots los individuos la roja barretina sigué un espectacle interessant. Era de nit, una nit serena y hermosa, y milers de personas, los amichs y las familias dels expedicionaris, anaren á despedirlos. Era del cas entonar la superba estrofa de *Los Nets dels almogàvers*:

«Adéu siau
turóns que 'ns vereu naixer.
Adéu siau
que va á partir la nau.»

Y verdaderament los coristas son nets de aquells almogàvers, que l' isla de Mallorca conquistaren, á las ordres del rey D. Jaume.

Per cert que—com deya un catalanista—desde la fetxa de la conquesta, no s' havia embarcat per anar á Mallorca un tan gran estol de cataláns.

Sols que avuy no hi han anat á conquistar terras, sino á conquistar cors.

En lloch de aquells crits de guerra coratjosos, han deixat sentir los concertats accents de las admirables composicions que 'l geni del immortal Clavé va legar á Catalunya; aquell concert de sentiments nobles y generosos que palpitan en totas las obras inspiradas del famós músich-poeta, qui digué un dia, per no desmentirho may:

«Progrés, virtut, amor
es nostre lema sant.»

Y acaba de sellar lo carácter simpátich de la expedició, 'l séu objecte benéfich, ja que á la beneficencia palmessana foren destinats los productes del gran festival celebrat dillúns en la plassa de Toros de la ciutat de Palma.

*
* *

Expressar com sigueren rebuts en ella 'ls nostres coristas, los aplausos que 'ls foren tributats, la continua ovació de que se 'ls feu objecte, las carinyosas atencions que se 'ls prodigá no es cosa fácil. Foren acullits y tractats com á germáns: foren saludats y aplaudits com artistas.

Davant de aquesta massa de fills de Catalunya y de fills del treball, que ab tanta religiositat conservan y veneran l' obra magna de 'n Clavé, vint anys després de ocorreguda la mort del fundador de las societats corals, ja 'm rich jo de las manifestacions catalanistas de certa indole, porque totas se quedan petites y encongadas, comparadas ab aquesta brava expansió, esclatant ab la forsa de

tots los espectacles populars, á l' altra banda del mar, en las islas germanas de Catalunya, que tan grans recorts conservan, íntimament units á la nostra historia.

Aixís es com s' afiansa lo poder del geni catalá; aixís es com se conquista per ell l' admiració de las demás regions de la nació; aixís es com podém dir ab orgull, repetint la frase de Clavé:

«¡La patria es forta!»

La conmemoració de la batalla del Bruch ha donat lloch á patrióticas expansions, en lo siti mateix ahont un grapat de paisáns, ab homérica bravesa, detingueren lo pas de una forta columna napoleónica.

En prosa y en vers s' ha cantat aquesta gesta memorable. Faltava commemorarla, y aquest any s' ha comensat á fer, reunintse en lo Bruch los somatents de aquellas comarcas, lo capitá general de Catalunya, lo bisbe de Barcelona, representants de la Diputació provincial, y un gran concurs de forasters, atrets per lo carácter patriótich de la solemnitat.

Me complasch en reconeixer que tractantse de una victoria obtinguda á expensas dels francesos, ni un sol mot s' ha proferit que pogués mortificar ó molestar á la nació vehina. Las causas que donaren lloch á la invació napoleónica ja no existeixen. Corrents de fraternitat reynan avuy entre 'ls dos pobles, y es molt just, que sense renunciar al honor que 'ns correspón commemorant una gloria catalana, respectém á un poble, que ab las armas de la pau 'ns está donant un eloqüent exemple de lo que valen las nacions enamoradas del progrés en tots los seus aspectes.

Estém ja lluny de l' época aquella de las rancinias implacables.

Jo he conegut encare un héroe del Bruch, que encorvat y tot com anava, ab lo séu quot y la calsa curta, semblava la personificació á través del temps de aquella generació que ni perdonava ni olvidava. Sempre que parlava del gabaig, li tremolava la barba y dels séus ulls mitj térbols, treya flamaradas d' odi. Prop de xeixanta anys feya que s' havia batut en aquells turóns, y per ell, com si sigués lo dia avants. Encare 'ls veyá als granaders francesos y encare 'ls empaytava plé de dalit.

Una particularitat: á pesar de ser de l' art de la terra, ni may havia plantat patatas en lo séu camp, ni may havia tastat aquest tubércul.

—Las patatas—deya—van portarlas los gabatos: las patatas son peste.

Y morí en aquesta creencia, dolgut de que 'ls cataláns haguessen transigit ab las patatas.

* *

Lo canonje Collell, de segur que s' hauría entusiasmat ab aquell home rapatani. Ell que ha cantat ab tanta inspiració á la gent de l' any vuit, hauría vist en ell un dels tipos de l' época més interessants.

Precissament l' eloqüent canonje estigué encarregat de la prédica, y aprofitá l' ocasió per fer dependir l' éxit de la batalla del Bruch, més que de las condiciones estratéjicas del terreno y de la serenitat dels somatents, dels sentiments religiosos que á tots ells animavan.

Cada moliner es molt duenyo de girar l' aygua portantla al séu moli, y 'ls canonjes no han de ser de pitjor condició que 'ls moliners. Per lo tant, que rodí la mola, y surti la farina blana.

Pero 'l reverent canonje se recordá de un altre capellá, fill de Catalunya, qu' en una iglesia de

NOVEDATS PROFESSIONALS

Aquest any la gran passada
 diu que arribarà á fer tró:
 nada menos ¡nada menos!
 que hi té de haver tot aixó.

Madrid, se permeté tatxar lo catalanisme, posantli certs reparos d'ordre espiritual.

—¡Al Bruch t'espero!—exclamá 'l brau canonje vigatá, arremangantse las mànegas de la sotana. Y al Bruch ha triturat la dialéctica especial del séu colega y antagonista.

Estém esperant ara qué dirá 'l reverent Renau en contestació á la pitrada del canonje Collell. Tal vegada li respongui:

—Amich Collell, quan sigui canonje com vosté, que després de tot es aquesta una de las cosas que ab més afany desitjo, li donaré las tornas. Pero ara no 'm rompi las oracions, y deixim recullir tranquilament los fruyts de la méva propaganda anticatalanista. Deixim veure si 'ls madrilenys son agrahts.

Resultat: si la batalla del Bruch en 1808 va lliurarse entre 'ls somatents catalans y las columnas francesas, la batalla del Bruch en 1892 s'ha lliurat entre un canonje y un aspirant al canonicat.

¡Qué diria, davant de aquest espectacle, aquell pobre jayo que mentres va viure, no va voler transigir may ni ab patatas!

P. DEL O.

A UNA FLORISTA

SONET

Ahir váreig saber que tens *parada*
de flors hermosas que 'l jovent admira,
que al mirarlas no més tot cor sospira
y atrauhen á la gent *aficionada*.

M'han dit qu'estás bastant *acreditada*,
que 'l género qu'exposas molt inspira,
que fas un bon *negoci*, y tothom mira
que prompte tocarás la *retirada*.

Més com sé que sols buscas la butxaca
per poguer aumentar lo benefici,
ab mí no hi contis pas, florista *maca*,
¡podria ocasionarme *perjudici*!

Puig al dá una *ensumada* á las *floretas*
potser m'emportaria altres *cosetas*.

J. ALAMALIV.

A CAL RELLOTJER

—Bonas tardes. ¿Hi ha permís?

—Endvaant. Entri y digui.

—Pues aviat està dit. Voldria un rellotje que anés bé y no 'm costés gayre.

—¿Lo vol de plata, de níkel, ó...

—De plata, de plata: aixó del *míquel* fa massa fals: me sembla que hasta deu criars'hi verdet, si un no hi té condicia.

—Vegi aquest si li agrada...

—¡Oh! En quan á mi si que hi entech poch. No 's figuri que 'l compri perque 'l necessiti. Sino que la de casa ha comensat que un home sense rellotje es un ningú, que avuy hasta 'ls gossos ne portan, que en cas de necessitat fa mil honras perque un hom pot empenyársel y... vaja, m'hi determinat á donarli aquest gust.

—Bueno ¿qué li sembla? ¿li acomoda aquest?

—Cóm es que no té tapa aquí sobra las minuterass?

—Es fet aixis: ¿que 'l vol ab tapa vosté?

—Home, m'ho estimaria més. Ab aquest vidre sol, me sembla qu'está massa á la intemperie. Y després, á la més mínima se'n ha de resentir; un cop de puny, una garrotada...

—¿Per qué no diu un tiro? Si 's creu que als rellotjes se 'ls pot donar cops de puny y garrotadas, n'haurá de comprar un que en lloch de tapas tingui portas de ferro...

—Bé, jo ho deya com una comparansa. Aixó del vidre trobo qu'es molt trencadi, y...

—¿Que 's pensa qu'es poch gruixut? Miri, sembla una claraboya...

—Si, ja ho ve'g, pero més gruixuts son los dels aparadors de las botigas, y devegadas un carro hi topa, y ¡plom!... á trossos.

—¡Dimontri! ¿ahont va ara ab lo carro?

—¿Ara? Ara no 'l porto; pero un servidor soch carreter y sé 'l pa que s'hi dona ab aixó de rompre vidres y fer desgracias de tota mena.

—¡Ah, es carreter! Aixís necessita un rellotje de confiança, ab bona máquina, bonas tapas....

—Y bons quatre quartos: una cosa forta y revinguda, com una *colomota*.

—Veji; lo que á vosté li convé es aixó.

—¡Diable! Sembla una fiambreira... ¿Vol dir que no es massa avansat de mida? Casi no podré portarlo fins que hagi bèn dinat.

—No, no; de mida está bé; es tamanyo d'home, de carreter.

—¿Y cóm s'obra aixó?

—Dongui... ¿veu? Apreta aixís y ja está.

—¡Guapo!... Aquesta rodona petita es la dels segons, ¿no es veritat? Vel'hi aquí una cosa que no hi serveix de res, perque, á veure, ¿quí es que dirá son tants segons de quatre, son las deu y cinch segons?

—Bé, aixó s'hi posa per adorno. Aixís com las personas se deixan bigoti, verbigracia... 'ls rellotjes se deixan esfera de segons.

—¡Ara m'ha atrapat! Es una rahó com qualsevol altra... ¿Y la corda, per hont s'hi dóna? No hi veig lo forat de la clau. ¿Qu'es aixó que 'n diuhen rellotjes *lafuixé*?

—*Remontar* deu volguer dir...

—¡Es igual! ¿Y s'hi dóna corda...

—Per aquí, rodant aquest botonet...

—Ja veig. ¿Sab que aixó d'haverhi de donar corda es una molestia? Lo gran qué sería conjuminar rellotjes que no s'hi hagués de donar corda may.

—¡Oh! Ja n'hi ha.

—¡Ah! ¿sí?

—Sí, senyor: los de sol.

—¡També l'ha endavinada aquesta!... Nada, á veure si 'ns entemdrém ara.

—Sí, home, sí... ¿vol dir pèl preu? No potser més barato: deu duros.

—¡Deu municipals que 'l penyorin! ¿deu duros aixó? ¿Quanta plata hi ha?

—¡Hola! Vel'hi aquí una cosa qu'encara may ningú me l'havia preguntada. Després pot preguntar quant acer y quant llautó hi ha á la máquina, y aixís resultarà que tot plegat val una miseria...

—No, home, pero ¡deu duros!

—Bé, no 's desesperi d'aquest modo: li poso á nou y no parlém més.

—¿Se'?

—Set y mitj, y 'm planto.

—No 's planti, que guanyo la partida: me 'l quedo per set y mitj. Bueno, ara parlém de tot.

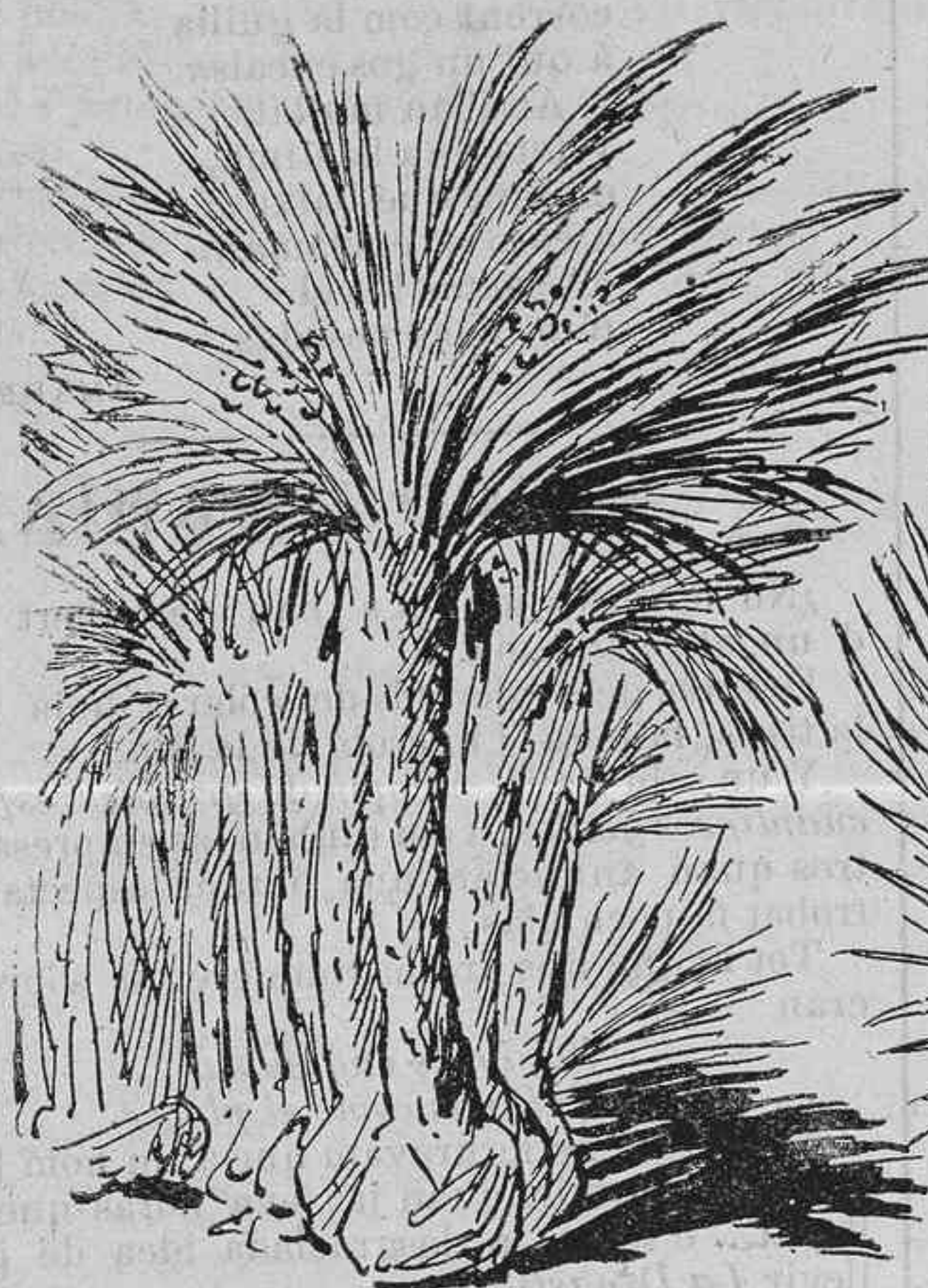
—¿De qué?

—Si avuy per demá lo perdo ó me 'l roban, vosté me 'n respón ¿no es aixó?

—¡Nó! ¿d'ahont l'ha treta aquesta novedat?

—Del seu aparador. ¿Qué 's pensa que no sé de llegir? ¿Qué diu aquest lletrero? «Los relokes se

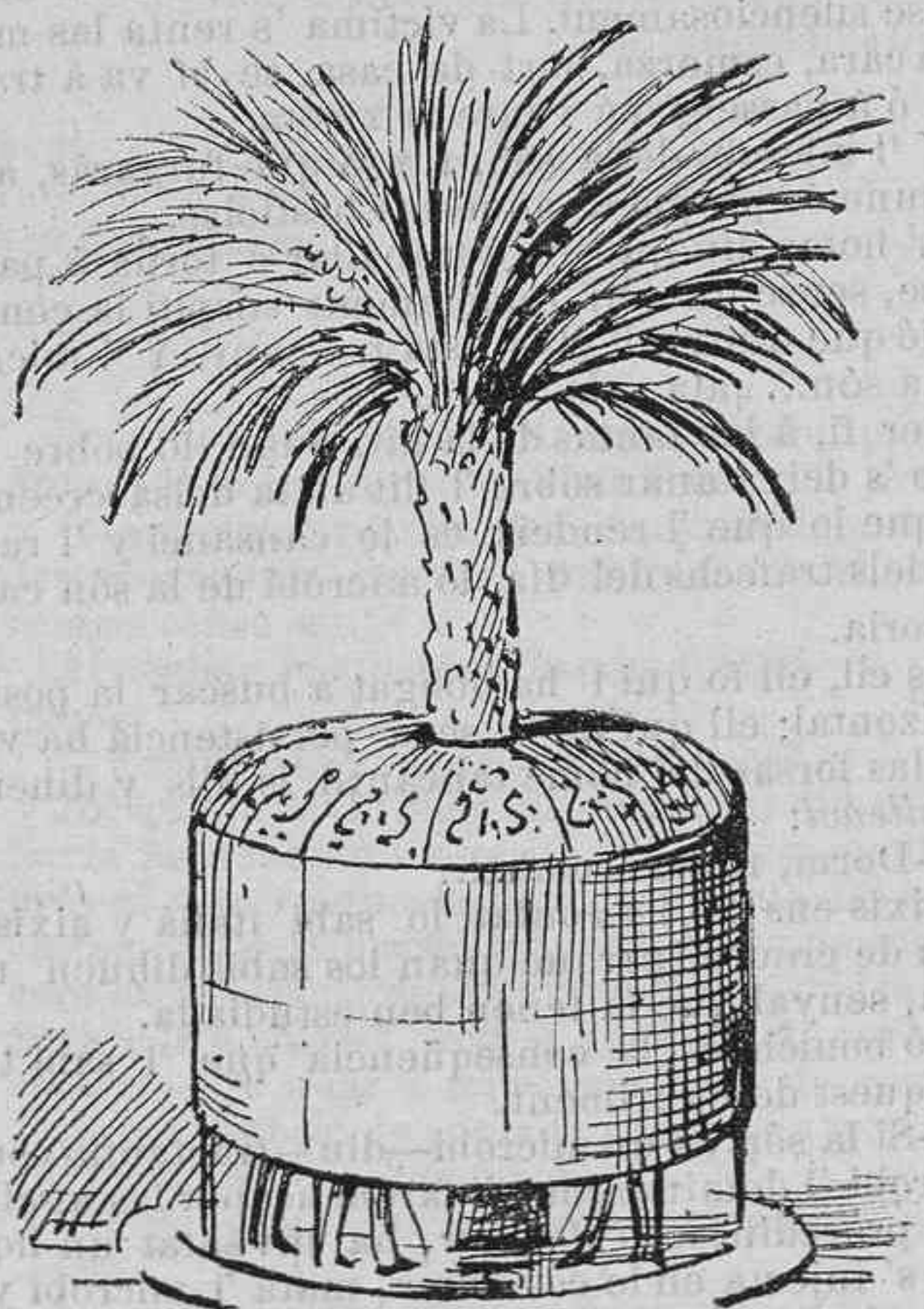
«HAN ARRIBAT 300 PALMERAS...»

Uns diuen que las plantarán á la plassa de Sant Jaume, peique la casa de la Vila y 'ls regidors tinguin bona sombra.

Altres creuen que servirán pera festejar la gran solemnitat de la agregació.

Altres opinan que servirán pera adornar aquests monuments que ara colocan en certs sitis.

Y altres asseguran que son pera que l' Ajuntament puga explotar la venta dels dátils, á fi d' aixugar lo déficit municipal.

aseguran por 3 años.» Dintre 'l terme de tres anys vosté me l' assegura de tot y per tot; jo no m' haig de basquejar per res.

—¿Pero qui li ha dit que 'l seguro que jo faig es d' aquesta naturalesa?

—¡Ay, ay! Las casas s' aseguran d' incendis; los rellotjes s' han d' assegurar de robos...

—No, senyor, no: jo responch durant aquests tres anys de la marxa de la màquina; si se li espatlla, li adobo... pero res més.

—¡Ah! ¿es dir que va aixís aixó? Bueno: de tot se 'n ha de passar l' aprenentatje; jo ho tenia entés d' un altre modo...

—No obstant, si segueix los meus consells, casi casi m' atreviré á dirli que 'l rellotje li quedarà absolutament assegurat.

—¿Cóm? A veure.

—Quant surti de casa, no 'l porti may...

—¡Issa!

—Y 'l pis no 'l deixi may sol.

—¡Amarra!... Trobo que vosté per anar á Montserrat seria un bon company, perque sempre 'n té una per dir. Quedém, donchs, en que se li dóna corda per aquí y que s' obra apretant d' aquesta manera...

—Sí, senyor: próbiho.

—¡Justa! ¿Veú? Ara sí que ab lo rellotje á la vista puch dir alló que devegadas diuhen los diaris: —«Se alavanta la sección... Eran dos quarts de quatre.

A. MARCH.

¡QUINA BROMA!

Lo so del rellotje
se sent tres vegadas;
es festa en la vila;
tothom está en vaga.

Donzell y donzella
durant la setmana
no 's vehuen, y esperan
las festas ab ánsia.

La nina, á la porta
al donzell aguarda
que vé duhent als llabis
de 'l somris la trassa.

Arriba, 's saludan
y emprenen la marxa;
(costum es la seva
l' aná á passejarse.)

Lo sol va á la posta,
mal temps se prepara;
peró la parella
aixó no repara,

puig tenen prou feyna
en dar 's llambregadas
d' aquellas qu' encenen
y remohuen l' ánima.

Pél cel va extenentse
negra nuvolada,
y tot, clar demostra
que tempesta avansa;

mes élls, res veyentne,
al peu d' una mata
baixet s' enrahonan
en tant s' amanyagan.

Lo donzell, febrós,
en las ricas galdas
de la hermosa nina
un dols bes estampa...

y en aquell moment
del cel ne devalla

abun tanta pluja
qu' als dos ne separa;
logrant d' aquest modo
se n vajan á casa
corrent com la guilla
á qui un gos encalsa.
Arriban mullats
y fets una llástima,
en tant que baixet
á coro n' exclaman:
«A voltas lo cel
té bromas pesadas,»

AMADEO

MICROBIMANÍA

¿No ho deya jo? Ja s' han descubert microbis d' un altre sistema.

Després dels microbis del cólera, de la rabia, de la tisis, faltava 'l microbi de la són.

Y un sabi italiá, á copia de *grandes esfuerzos y cuantiosos gastos*, com diuhen las empresas de teatros quan anuncian una obra d' espectacle, l' ha trobat fa poch días.

Tot lo que fins ara haviam cregut sobre la són, eran

*ilusiones engañosas
livianas como el placer.*

Nosaltres ens figuravam que á un hom li venian ganas de dormir, quan ja feva horas que s' havia llevat... ó tenia la desgraciada idea de posarse á llegir *La Dinastía*.

Es á dir, creyam ignocentment que la són era són y res més.

Pues no hi ha res de tot aixó.

La són és senzillament un microbi.

Desde 'l moment que l' home 's frega 'ls ulls y salta del llit, lo microbi de la són comensa á bellugarse silenciosament. La víctima 's renta las mans y la cara, esmorza, surt de casa, se 'n va á treballar ó á passeig ó á veure la xicota.

Y 'l microbi de la són, furga que furgarás, ab la tossuneria propia d' aquestas bestiolas.

L' home dina, torna á treballar ó torna á passejarse, sense que ni remotament sospiti la conspiració que dintre d' ell s' está tramant. Y 'l microbi de la són... ¡ala, ala, ala!...

Per fi, á las tantas de la nit, quan lo pobre fulano 's deixa anar sobre 'l llit ab la dolsa creencia de que lo que 'l rendeix es lo cansanci y 'l resultat dels tráfechs del día, lo microbi de la són canta victoria.

Es ell, ell lo qui l' ha obligat á buscar la posició horizontal; ell qui ab la seva persistencia ha vensut las forsas del home tancantli 'ls ulls y dihentli *en silenci*:

—Dorm, ronca, somia...

Aixís ens ho ha contat lo sabi italiá y aixís ho hem de creure, perque quan los sabis diuhen una cosa, senyal que la tenen ben estudiada.

Lo bonich es la conseqüencia que 'l sabi treu d' aquest descubrimient.

—Si la són es un microbi—diu—tractantlo com á microbi 'l dominarém y li farém acabar las agallas.

Y procedint á lo Pasteur, ha inventat un líquit que s' injecta en lo cos humà, mata 'l microbi y fa desapareixer la són.

Lo descubrimient es de gran trascendencia.

¿Están cansats? ¿tenen ganas de dormir?

Aixó es que l' insolent microbi s' ha apoderat de vostés.

Res d' anar al llit, donchs; res de rendirse á las

exigencias del bitxo. Injeccions del líquit anti-dormilega y ja está salvat lo conflicte, sense detriment d' un hom ni gasto de llensols y matalassos.

Lo món va espavilantse de tal manera, que aviat podrém suprimir los mejes, los restaurants y las administracions municipals.

Tot s' arreglará per medi de líquits...

¡Alsa!

¡Injeccions contra 'ls microbis de las malalties!

¡Injeccions contra 'ls microbis de la gana!

¡Injeccions contra 'ls microbis dels ajuntaments!...

MATÍAS BONAFÉ.

¿QUI HO DUPTA?

Si no tingúes aquest vici de fumar, que 'n es la causa de que gastis molts diners en cigarros y petacas; si pogués anar pe 'l mon sense barret, sense calsas, descals, y tot despullat com los nostres primers pares; y no tingúes de comprar ni camisas, ni sabatas, bastant per anar vestit tan sols la fulla de parra; si pogués passar la vida sense menjar cap vianda y begués en lloch de vi aygua mes ó menos clara; si no tingúes la desditxa de tenir pèl á la cara, y los cabells no 'm creixessin y tingúes la casa franca... segurament que tindria mes diners que no tinch ara.

LLUIS SALVADOR.

¡SUSPÉNS!

(FRAGMENT DE LAS MEMORIAS D' UN ESTUDIANT)

Recordo, com se recorda un sommi pesat, que durant l' examen, ab la vista fixa en lo programa y 'l pensament extraviat, tartamudejava, entre desesperadoras pausas, paraulas incoherents y frasses sense sentit...

Al acabar las lliçons lo catedràtich va preguntarme:

—Vamos á ver: ¿qué son pasiones?

Jo, que ja ab lo suspens, com qui diu coll-avall, havia fet ademán de retirarme, vaig quedar sorpres al sentir aquesta pregunta, que m' indicava clarament la indecisió ó dupte que dominava encare en lo esperit del tribunal. Pero l' idea de que encare la carbassa, fent á manera de suro, podia salvarme de anar á fons, en lloch de revifarme, fent una especie de suptada reacció en mon cervell, va acabar de desorientarme.

—Pasiones...—murmurava entretant —pasiones...son...

La pausa comensava á ferse massa llarga. Déu segons després lo catedràtich digué ab veu seca:

—Puede V. retirarse.

Avergonyit, confós, vaig baixar de la tarima.

Després de haber passa una hora fatal, un bedel va repartir las notas. Agato la que duya 'l meu

NOU EMPLEO EN PROYECTO

Ja veuhen lo senyor Poggio si es endressat... y de gresca: ¡vol que hi hagi algú que guardi la roba regidoresca!

nom y sortint del rotllo d' estudiants que veltavan y empenyian al dependent, arreconantme en un ángul de las parets dels claustres, vaig anar á mirar la papeleta.

Al centro del paper, sobre un petit espay transversalment ratllat, hi havian las vuit lletras fatals: «Suspenso», simulant las set minúsculas notas escritas en un tros de pentágrama ab la S manuscrita per clau. Los escrits de música no 'ls hi sapigut llegir may, pero aquell... si m' haguessin preguntat qué deya .. hauria respost plorant... ¡Música trista!

*
**

Desde aquell dia, quan me suspenen, ni ploro, ni crido, ni 'm desespero; 'm sab greu, aixó sí, pero... vamos... que 'm sab greu... y res més. *A las penas, puñaladas.* Una mica d' aigua blanca sobre 'l pentágrama, 's borran las notas y la clau s' utiliza per un *Sobresaliente*; ¡veus' aquí 'l bram transformat en marxa triunfal!... (Aixó no ho fassin corre).

...Pero aquell dia axis que vaig ser á casa... ¡si 'n vaig fer de cosas! Revolcarme pèls matalassos del meu catre, plorant, cridant... ¡Era 'l primer suspens!

La crissis va durar una hora, fins que cansat y abatut vaig adormirme.

*
**

Davant per davant de la finestra del meu quarto

que donava al cel-obert, hi havia la de la cambra de la Marieta.

¡Qué n' hi havia perdudas d' horas durant lo curs abocat en aquella obertura!...

Com cada tarde, sobre la tauleta d' estudi, ella hi havia tirat un pomot de flors del seu jardí.

Vaig agafarlo per ferli un petó; mitj amagat entre las flors hi havia un paperet.

Lo trech, lo lleigeixo, y agafant la ploma m' assento y escrich:

«Marieta: No faltaré á la cita.

»Avuy podrás probarme que tú sents per mi aixó mateix que jo sento per tú; forsa irresistible que m' ofusca la inteligencia y avassallantme per complet, me fa acostar ahont tú ets lligant la méva voluntat y sense que puga ni vulga saber si faig be ó si faig mal; aquesta passió que...»

De repent m' acut una idea y m' interrompo. La paraula *passió* que acabava d' escriure m' recorda l' examen. Agafo la *Psicología*, l' obro, la consulto y veig qu' en efecte acabo de definir *la passió*...

D' allavors, sempre que hi discutit sobre 'ls *métodos d' ensenyansa*, m' hi declarat partidari acérrim del *experimental*.

E. MARTÍ GIOL

LLIBRES

LA MUJER EN EL CRISTIANISMO, per C. LITRAN.—Estich segur que si tolas las donas llegissen lo libre del Sr. Litran no serian gayre amigas de anar á fer nosa á las iglesias. Bastaria que s' interessin dels piropos que alguns dels mes celebrats pares de la Iglesia han dirigit á la dona, tractantla pitjor que á las bestias, perque en justa vindicació de la seva dignitat ofesa, diguessin:—«¿Es á dir que nosaltras som aixó, y alló y lo demés enllá?... Donchs divertiuvos vosaltres sols.» Y estich segur que fins la majoria dels eclesiástichs se quedarian sense majordona.

Lo Sr. Litran ha recopilat aquestas opinions, comentantlas ab implacable lógica. Y per cert que 'l pensament que 'l cristianisme té sobre la dona contrasta ab la idea que de la mateixa porta formada la ciencia. De lo qu' es la dona davant de la ciencia se 'n fa càrrech lo distingit catedrático don Odón de Buen, en un notable prólech que preceideix al treball del Sr. Litran.

LA DAMA DE LAS PEARLAS, per A. DUMAS (fil).—Aquesta notable producció interessant baix lots conceptes com tolas las obras que brotan de la ploma del gran escriptor, ha sigut traduïda ab esmero per D. Torcuato Tasso Serra, y forma part de la biblioteca Tasso que cada dia gosa mes decidit lo favor del públich.

L' ANIMA MORTA.—Trajedia en tres actes y en vers

¡¡SENSE SOCORRO!!

(DIBUIX DE J. BLANCO CORIS)

Epissodi de la última rinhada del Guadalquivir (Andalucía)

original de ANGEL GUIMERA.—Aquesta aplaudida producció que sobre las taulas produheix tan gran efecte, no dona menos motiu de admiració ab la seva lectura, per ser, com es, una obra literaria vigorosa, ben treballada, y filla legitima de la forta inspiració del poeta.

ANY NOU, VIDA NOVA.—Aixís se titula un monólech del Sr. Bartrina Cubinyá que fou estrenat ab notable exit en lo *Teatro Calvo-Vico*, lo dia primer de Janer del corrent any.

GALERIA DE CATALANES ILUSTRES.—Los quaderns 19 y 20 de aquesta notable producció contenen las biografias de *Narcís Monturiol* y de *Sant Ramon de Penyafort*, escritas ab molta correcció per don *Joseph Coroleu* y acompanyadas dels retratos que figuran en la galeria municipal, pintats respectivament pels Srs. Martí y Alsina y J. M.ª Marqués.

RATA SABIA.

¡¡NEGOCI RODÓ!!

Demá me 'n vaig á París;
m' emporto dintre d' un sach
mil puros d' estanch, y aixís,
á istil de nostre país,
planto un *bureau de tabac*.

De novetat podrá serho,
no perque sigui espanyol,
tan sols posant eix lletrero:
(sense pecar d' embustero)
«Cigars á la Ravachol»

MAYET.

TEATROS

PRINCIPAL

Dos concerts ha donat lo notable baritono Verger acompanyat de la nena Gorgé.

Poca gent hi assistí, sens dupte á causa de lo adelantat de la estació; pero per ser poch los assistents, toca més racció de concert á cada espectador y més racció de gust cada vegada que Verger feya admirar los primors de sa escola irreprotxable.

La nena Gorgé es també una preciositat.

¡Llástima que tan notables artistas no haguessin pogut disposar de una sala menos calurosa que la platea del Principal!

LIRICH

Lo juguet *Las recomendaciones*, de Tomás Luceño, es una pessa bastant divertida, que consisteix en un desfile de tipos, tots los quals van en busca de la sopa boba del pressupost.

Lo públich acull ab riallas l' aparició de la major part, los quals, com succeheix en aquesta classe de produccions, entaulan una verdadera competencia, á veure qui dirá més xistes.

Tormento, es un drama del conegut escriptor senyor Urrecha, redactor de *El Imparcial*. La filiació de l' obra deu anarse á buscar en lo teatro francès, encare que la forma de la mateixa siga castisament espanyola.

Alguns escriptors de la vehina república han tractat lo mateix assumpto, consistent en lo torment que ha de passar una dona, que avants de casarse tingué una filla y després de casada ha de guardar lo secret perque no sofreixi detriment lo tresor de la seva honra.

L' argument està conduhit ab destresa: algunas escenas resultan plenas de interès y 'l desenllás es enginyós.

Peró 'l mérit del escriptor brilla principalment en lo diálech, qu' es molt vígorós, y en lo llenguatge, qu' es molt castís y esencialment modern.

Lo Sr. Urrecha acredita una vegada més sas notables condicions d' escriptor y 'ls dots positius que posseheix pera ferse un nom en lo cultiu del art dramátich.

La interpretació molt ajustada, havent sigut objecte tots y cada un dels actors dels aplausos del públich.

TIVOLI

El diablo en el cuerpo, es una opereta per lo que respecta á la letra filla de Fransa, ja que pertany á MM. Blúm y Tochú; per lo que respecta á la música, filla de Italia, per ser deguda al mestre Marengo, l' afortunat autor de *Excelsior*, y en quant al arreglo, naturalisada á Espanya, per ha-

verlo fet los Srs. Liern y Colomer. No li falta sino alguna coseta de portuguesa y 's realisaria en aquesta producció l'aliança llatina.

Lo llibre escrit en prosa y vers no careix de xistes qu' es lo que principalment se desitja en aquesta classe de produccions, y respecte á la música, encare que una mica desigual, abunda en motius fàcils y alegres, coros animats, una romansa de barítono, un raconto de tiple cómica y un preciós vals que canta la Sra. Pretel en l'acte tercer, encare que aquest vals no es del mestre Marengo sino del mestre Gimeno.

En l'execució 's distingiren á més de la senyora Pretel y Martí, los Srs. Guardia, Banquells, Castillo y Gil. Los artistas sigueren cridats á la escena al final de tots los actes.

NOVEDATS

La comedia de Miquel Echegaray que porta 'l títol de *La Credencial*, com totes las de aquest autor es molt discreta, presentant aquell aire de familia que distingeix á las degudas al mateix autor. Un argument senzill, uns personatjes de comedia, una serie de incidents al objecte de omplir los tres actes y una versificació fàcil y ben contornejada.

Ab tals elements, l' autor de *La Credencial* que coneix al públich, está segur del efecte. L' espectador s' empassa aquells tres actes com brescas, y encara que després de la representació no 's recordi de l' obra, lo fet es que la vetllada ha transcurregut per ell distreta y divertida.

Una interpretació ajustada contribuheix al éxit de la representació, en la qual se distingeixen las Sras. Guerrero, Martínez y Ruiz, la Sra. Alverá y 'ls Srs. Mario, Montenegro y Balaguer.

La pessa *Señoras solas*, deguda al Sr. Montenegro, sobre estar garbosament escrita en vers, resulta sumament entretinguda, y 'l públich l' ha rebuda molt bé.

Un melodrama de tarde, titulat *Roger Laroque* trasplantat de la escena francesa á la espanyola per lo Sr. Granés, ha proporcionat dos plens al teatro de Novedats. Veritat es qu' en ell s' hi observan tots aquells *clichés* més ó menos verosímils que interessan y cautivan al públich de las galerías.

En Mario, que está fent á Novedats una campanya molt fructuosa, haurá dit:

—Esto es, precisamente, lo que se quería demostrar.

Próximament se posará en escena la producció de Pérez Galdós, titulada *Realidad*.

Lo públich espera ansiós la representació de aquesta obra deguda al gran novelista que tants admiradors conta á Barcelona.

Dat l'interés que desperta aquesta obra, no vacilo en afirmar que la séva representació será un aconteiximent.

CATALUNYA

¿No havia dit jo que *El rey que rabió* estava destinat á durar més temps en lo cartell que certas dinastías sobre 'l tronó?

Fins ara 's contan per plens á vessar las representacions donadas de aquesta sarsuela en l'Eldorado. Sembla talment que al teatré s' hi entri de franch.

La empresa ha aumentat lo cos de coros y ha confiat alguns dels principals papers á elements de la companyia del Sr. Bergés. Aquest representa 'l paper de Jeremias; lo capitá es lo mateix actor que

en lo Principal feya partir de riure, y la Sra. Segovia y la Srta. Esplugas, no menos que 'ls senyors Bosch, Gimeno, Guerra y Colomer, y ja s' enten que 'l Sr. Bergés també, s' emportan cada nit los aplausos del públich.

La música, concertada ab molta inteligencia pél mestre Cotó, y l'escena ben servida, haventse estrenat dos decoracions del Sr. Urgellés.

Ab tots aquests elements, res tindria d'extrany que *El rey que rabió* durés en aquest teatro tota la temporada.

CALVO-VICO

Aquest teatro s' ha animat moltíssim desde que corra á cárrech de la companyia de Julián Romea.

La opereta en dos actes, titulada *La mujer de papá*, es molt divertida. Conserva aquell *chic* francés que requereix actors de condicions molt especials per no esbravarse á través d' una traducció. Y á Calvo-Vico treballa la Sofia Romero, la més salada, la més *pschutt* de totes las nostras tiples cómicas. Véureli representar la escena de las borratxera en l'acte segón de aquesta producció es senzillament una delicia. No pot concebirse un treball més fi y més perfecte. Los francesos acostumats á la Judic, á la Chaumont y á la Granier estich segur que l' aplaudirian, colocant á la Sofia Romero á la mateixa altura de aquellas aplaudidas *divettes*.

Conta además la companyia ab en Romea, ab en Miralles, ab la Gorriz y ab un conjunt de artistas que dona gust de veure 'ls treballar.

No es estrany, per consegüent, que 'l teatro de la *Gran-vía* 's reanimi.

El gran petardo es una sarsueleta qual lletra y qual música son originals del mestre Peytró.

Encare que 'ls tipos que presenta son ja molt manosejats, la producció té algunas escenas cómicas mogudas y algunas pessas de música ben treballadas, entre las quals descolla un duo de tenor cómich y tiple que 'l públich feu repetir.

La Romero y en Romea 's distingiren en la representació, havent sigut cridats á l'escena junt ab l' autor, qu' es lo director d' orquesta del mateix teatro.

N. N. N.

GOIGS (1)

en honor é lahor de SANCTA ENDOLA gloriosa,

DESTINATS Á ESSER CANTATS EN LES festes QUE CONTÍNUAMENT FÁ Á LA MIRACULOSA SANCTA, LO DESVALGUT GREMI D' ENLLETRATS É VERSAIRES.

Regina miraculosa,
consol é nort d' afamats,
dáunos protecció valiosa
joh Sancta Endola gloriosa
protectora dels pelats!

Entre la recua de Sanctes
é Sanctes, qu' al voltant tè Deu,
vos sou la que mes se busca
é s' implora á tot arreu.

Ni María de Magdala
era tan guapa com vos!
ni ha tingut ja may cap Sancta
vostre dó miraculós.

(1) Premiats ab una *endola* de plata en lo segon Certámen de la societat humorística «La Séba».

LA NOSTRA GENT.—(Dibuix de Mariano Foix)

—¿Pero vosté creu que als cinch anys de viuda puch tornar á pensar altra vegada en lo matrimoni?

--¡Caramba!... Si trobés un home de certa edat, de bon regent, ben conservat y ab altres circumstancias que 'm callo per modestia, ¿per qué no tenia de pensarhi?

Per xó socós vos imploran
uns quants poetas desahuciats
*¡oh gloriosa Sancta Endola
protectora dels pelats!*

Vos feu tornar lo blanch negre
é lo negre tornéu blanch.
Feu al robust torná anémich
é al anémich doneu sanch.

Si á vos plau, lo miserable
gasta més que 'l gran Sultá
é si voleu lo ricatxo
cría polls á l' endemá.

Per xó vostre; glories canten
aquests versaires tronats
*¡oh gloriosa Sancta Endola
protectora dels pelats!*

La donzella candorosa
may retuda pel desitj,
ni té candor, ni es donzella,
si us hi barrejéu pel mitj.

A vostre impuls formidable
s' obran eors, sonan petóns,

s' esquerdan fortas murallas
é tremolan las nacions.

Per xó us implora lo gremi
dels versaires reventats
*¡oh gloriosa Sancta Endola
protectora dels pelats!*

¡No 'n feu poch vos de miracles
encar que sembli que no!
Molts cassos estranys se deuen
á la vostra intervenció.

Si una vella rica é lletja
té 'l marit jove é guapot,
ó 'l cas passa á vice-versa
á vos no mes se deu tot.

Per xó vostra gracia invocan
uns quants poetas desdixats
*¡oh gloriosa Sancta Endola
protectora dels pelats!*

Per lograr la vostra gracia
fém al mon cent mil papers
¡fins n' hi ha algun del nostre gremi
que tira 'l llás pels carrers!

Los capellans cantan missa
per poguer-vos conseguir
¡fins lo sant pare de Roma
vos t'è una afició á desdir!

Per xó us imploran lps poetas
entre tots los més tronats
*¡oh ploriosa Sancta Endola
protectora dels pelats!*

Es l' avaro, aquí á la terra
vostre enemich principal,
puig que sempre us esclavisa
per aumentar son caudal.

Ell quatre pams vos enterra
ab crueltat, de viu en viu
¡No volguéu ser may esclava
fugiu, senyora, fugiu!

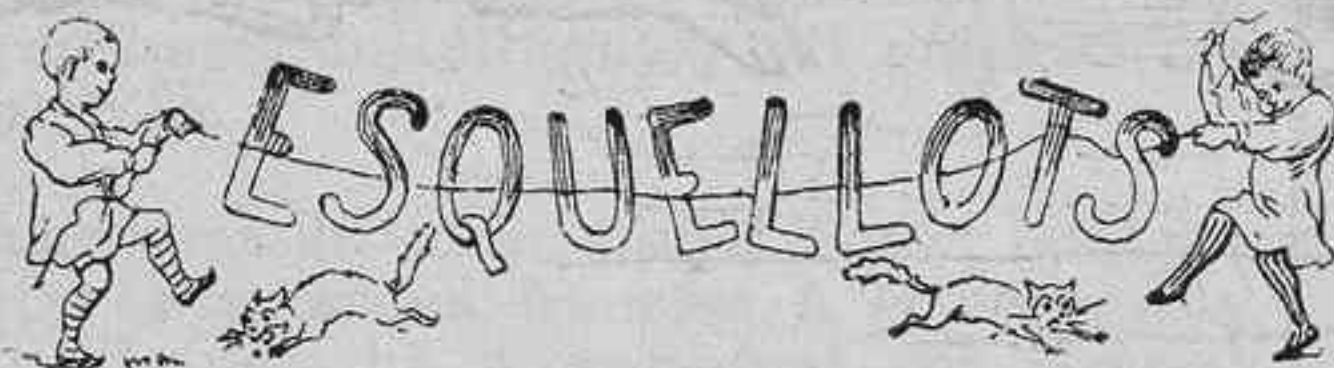
Y al fugir, veniu á véurens
que 'ns quedarém molt honrats
*¡oh Sancta Endola gloriosa
protectora dels pelats!*

Si, senyora, si; arriéevos
algun dia fins aquí
puig nostre destj de véurens
may l' hem pogut consegüí.

Premi d' una endola donan
diu lo cartell, esta nit,
*¿Una endola?... si es ben bona
d' ahont dimontri haurá sortit?*

Feu si es bona, qu' aquests versos
sigan los afortunats
*¡oh gloriosa Sancta Endola
protectora dels pelats!*

M. RIUSEC.

Lo dimars de la senmana passada, invitats galantment p'el Sr. Soler, duenyo del nou *Hôtel Grand Continental* tinguerem lo gust de assistir á la inauguració de aquest establiment per tots conceptes notable. Tots los invitats deyan á coro lo mateix: Es un *Hôtel* de primera, digne rival dels millors qu' existeixen al extranjer.

Y en efecte: es luxós, confortable, ricament amoblat, decorat ab lo millor gust, dotat de llum eléctrica, de ascensor, de cambres de banys, de sala de música, de saló de lectura, de tocador, en una paraula, de tots los requisits que puga desitjar lo passatjer més exigent.

Lo Sr. Soler, tan conegut y tan perit en la industria que professa, ha tingut l' acort de aprofitar al efecte tots los pisos de la casa que fa cantonada á la Rambla de Canaletas y Plassa de Catalunya, qu' es avuy dia lo rovell del ou de la ciutat.

Després de recorre las diversas dependencias del establiment, després d' enterarnos de la relativa baratura dels preus, després, en fi, de averiguar qu' en lo establiment del Sr. Soler queda suprimida la taula rodona, servintse á tothom á la carta y en taula separada, innovació que no deixa de redundar en pró de la llibertat y de la comoditat del passatjer, una vegada quedarem conven-

suts de que 'l nou *Hôtel* no t'è pero, 'ns convencerém á la vegada que 'l servey de la taula es inmillorable.

L' ápat de inauguració, escullidíssim, estava admirablement fet. Tots los plats sigueren de primera, com aixís ho reconegué una persona tan perita com l' Angel Muro, y ho confirmaren ab entusiastas brindis la majoria dels comensals, entre 'ls quals s' hi contavan numerosos representants del cos consular y de la premsa local, nacional y extranjera.

En suma: l' obertura del *Grand Continental* es un pas més que dona Barcelona com á gran capital: constituhint per la nostra ciutat un verdader aconceixement.

No hi ha dupte: 'l *Joaquín Piélagó* es un vapor molt hermós que ha manat construhir la *Trasatlántica* pera destinarlo al servey de navegació entre Cádiz y Tànger.

Hi ha en ell luxu, confort, elegancia y tot lo que pugui demanarse.

No hi falta sino una mica d' economia. Aixís, per exemple, haurían pogut empaperarse totas las cámaras ab accions de aquella companyia, que fa la mar d' anys que no reparteix dividendos, y la cosa hauria sortit baratíssima.

Una innovació.

Durant l' estancia del *Joaquín Piélagó* en lo port de Barcelona, se permetia l' entrada al mateix á un ralet per persona ó á una pesseta per familia.

Y 'ls productes de aquestas entradas se destinan á cooperar á la protecció de las *Missions católicas del Africa*.

De manera que las *Missions católicas del Africa* son més ditxosas que 'ls accionistas de la companyia.

A lo menos la direcció de la *Trasatlántica* alguna vegada 's recorda d' ellas, mentres que dels pobres accionistas no se 'n recorda may.

Los infelissos, si no se 'n van al cel en cos y ánima, no serà perque no fassa tot lo necessari lo devotíssim senyor marqués de Comillas.

No perdonaré may als Srs. Martorell y Sorribas, regidors obrers de la Catedral, lo recreo que m' han fet perdre, al cambiar l' acort que havian pres de fer anar á la professó de Corpus un capellá ab una bandera montat sobre un caball.

¡Jo que ja me 'l veyal!...

Es á dir, no me l' acabava de veure ben bé. Uns cops me l' imaginava, cama assí, cama allá sobre la sella, ab la sotana arremangada y montat á tall de cabecilla. Altres vegadas me l' imaginava montat á manera de amassona. Y de aquesta incertitut mateixa naixia 'l gran interés que m' inspirava la cosa.

Pero ¡oh desespero!

A última hora s' ha decidit que 'l capellá vaji á peu, seguint darrera séu lo caball, guarnit ab totas las andróminas; pero desmontat.

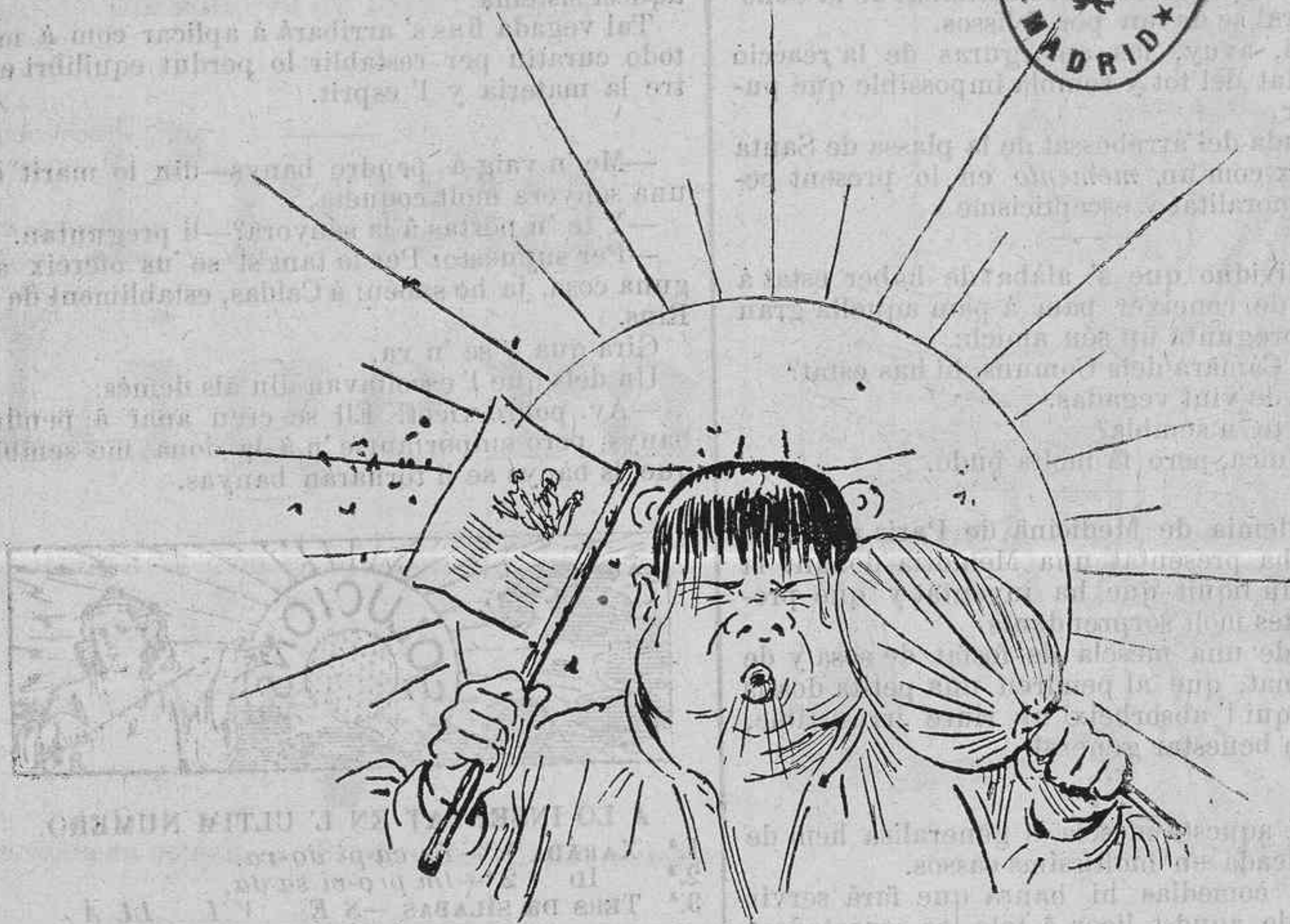
Srs. Martorell y Sorribas: no 'ls ho perdonaré may. Pero á lo menos un' altra vegada no 'm posim la mel á la boca.

Parla *La Renaixensa* de *La Credencial*, comedia d' Echegaray, y diu:

«Com se veu, l' obra es eminentment madrilenya: quadro al viu de lo que tan sovint passa á la Cort, y que per ventura nostra, está molt lluny, per ara, de formar part de las costúms del poble

!!!UFFF!!!

—¡Entre moscas, y mosquits,
y ajuntaments de per-riure
y aquest sol del botavant...
aquí aviat no 's podrà viure!

catalá, qu' en lo últim que pensa, si es que arriba á pensarhi may, es en guanyarse la vida, sentat vora la taula de una oficina.»

Pero, per mor' de Déu, Sra. *Renaixensa*: sigui tan catalanista com vulgui; pero no deixi de ser ab preferència amiga de la veritat.

Y la veritat ens obliga á dir qu' en los ajuntaments de Catalunya, per cada empleo que queda vacant, se presentan cent candidats á solicitarlo.

Y fins més de una vegada, entre aquests pretendents, s' hi contan catalanistas y tot.

Los treballadors del Palau Real del Parch s' han declarat en *huelga*.

Segons sembla, la causa de aquest determini 's deu á que no cobraven los jornals ab la puntualitat nessesaria.

¡Si serán aquellas obras un pou sense fondo!

Un pou que 's traga no tan sols los recursos del erari municipal, sino fins las suadas dels pobres treballadors!

¡Qué no inventarán los matuters en l' exercici de la seva industria!

L' altre dia vá descubrirse una canonada de plom destinada á la introducció de vi, desde Sant Martí de Provencals fins á Barcelona.

De aquesta manera anava 'l vi com l' aygua, estalviantse 'ls matuters dos gastos: lo de transport y 'l de consums.

Un periódich de Perpinyá diu que 's tracta de introduhir l' espadenya en l' exercit francès.

Així anirá més lleuger
y quant vinguin certas cosas
á copia de dú espadenyas
podrá calsarse las botas.

La provincia d' Espanya que consúm més tabaco es Barcelona.

Durant l' últim mes de abril vá contribuir á la Arrendataria ab més de 1 milió 200 mil pessetas, cantitat que ve á representar uns sis rals mensuals per habitant, y que se 'n ha anat tota en fum.

La provincia de Barcelona, en aquest particular, fa com certas donas qu' estiman més al home com més aquest las apallissa.

Aixís nosaltres com més dolent es lo tabaco, majors ganancias proporcioném á l' Arrendataria.

De una casa antigua de la plassa de Santa Ana, vá caure l' altre dia un tros de arrebossat, apareixent á la vista un plafó, dintre del qual s' hi llegeixen dos articles de la Constitució del any 12.

Quan la pujada del partit liberal el any 20, era tal l' entusiasme que hi havia á Barcelona per la Constitució del any 12, que 'ls seus articles foran pinttas en la fatxada de casi todas las casas.

En algunas iglesias s' hi inscribiren los relatius á la llibertat religiosa.

*
*
*

¡Qué distants ens trobém de aquella época de fé y entusiasmé!

Veritat es que 'ls nostres avis havian tastat de aprop las infamias y 'l despotisme de la reacció desenfrenada, y ab lo mer restabliment de la Constitució liberal se davan per felissos.

En cambi, avuy, las amarguras de la reacció s' han olvidat del tot y sembla impossible que puguin tornar.

La cayguda del arrebossat de la plassa de Santa Ana apareix com un *memento* en lo present periodo de immoralitat y escepticisme.

A un individuo que s' alaba de haber estat á Londres y de coneixer pam á pam aquella gran capital, li pregunta un séu amich:

—¿Y á la Càmera dels Comuns, hi has estat?

—Sí: més de vint vegadas.

—¿Y qué te 'n sembla?

—Molt bonica, pero fá molta pudó.

A la Academia de Medicina de París un estudiós doctor ha presentat una Memoria donant la fórmula d' un líquit que ha inventat y que produheix efectes molt sorprendents.

Se tracta de una mescla de fosfat de sosa y de ségol germinat, que al pendren una petita dossis causa en lo qui l' absorbeix un riure irresistible, seguit de un benestar general.

Si l' us d' aquesta mescla 's generalisa hem de véurela aplicada en moltíssims cassos.

Autor de comedias hi haurá que farà servir una copeta de aquest licor á tots los espectadors que assisteixin al teatro á veure representar una obra séva.

Al rebre una persona un disgust, pendrá la mescla y 's partirá de riure.

Jo fins crech que 'l govern farà obligatori á tots los contribuyents l' us d' aquesta mescla, única manera de que tothom pagui la contribució á gust y rihent.

A Jaen, una senyora de la més elevada aristocracia pero ja entrada en anys, ha tocat pirandó de aquella capital ab un barbamech de uns 22 anys.

¡Qué s' hi ha de fer! Los pergamins sempre tiran. Y la senyora de Jaen tenia pergamins per partida doble: en l' escut y en lo cútis.

Lo jove Tenorio era un estudiant del Seminari, que ja estava á punt de portar mitjas negras.

Ara m' explico la verdadera causa de la séva decisió.

Al fugir ab una vella ho haurá fet ab l' intent de mortificarse.

La semana próxim *La Campana de Gracia* publicarà 'l número extraordinari corresponent al mes de juny.

Com de costúm, cooperarán en ell distinguits escriptors y notables artistas, contribuhint á conservar la fama que disfrutaban tots los números extraordinaris de tan popular periódich.

Lo famós metje alemany, Doctor Koch, descubridor del bacillus del cólera morbo y projectista de la vacuna contra la tuberculosis, encare que aquest últim invent *le ha salido un poquito desigual*, tot

de un plegat ha abandonat lo laboratorí ahont passava la vida consagrat al cultíu de la ciencia, y ha tocat pirandó ab una agraciada bailarina.

Contra un baf de ciencia, res mes apropósit que aquest sistema.

Tal vegada fins s' arribará á aplicar com á método curatiu per restablir lo perdut equilibri entre la materia y l' esprit.

—Me 'n vaig á pendre banys—diu lo marit de una senyora molt coqueta.

—Y te 'n portas á la senyora?—li preguntan.

—Per supuesto. Per lo tant si se 'us ofereix alguna cosa, ja ho sabéu: á Caldas, establiment de 'n Rius.

Gira qua y se 'n va.

Un dels que l' escoltavan diu als demés:

—Ay, pobre xicot! Ell se creu anar á pendre banys; pero emportantse 'n á la dona, me sembla que 'ls banys se li tornarán banyas.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

- 1.ª XARADA 1.ª—*Es-cu-pi do-ra.*
- 2.ª ID 2.ª—*Im pro-vi sa-da.*
- 3.ª TERS DE SÍLABAS.—*S E V I L L A*
V I F R E D O
L L A D O N E R
- 4.ª GEROGLÍFICH.—*Per unsas una arroba.*

XARADAS

ESCENAS BARCELONINAS

A CAL BETAS Y FILS

- Deu lo guard senyó Llorens.
—Ola Cinch-tres. molt bon dia,
¿que diu de bo?—Ja ho pot veure.
—Vaya si ho veig; tan bonica com sempre.—No s' ha burlat de ningú avuy?... Donguim cinta d' aquest color.—¿Molt estreta?
—Del número nou voldria; pero que no se *total* com la que 'm va dá aquest dia.
—Miri, aquesta es ben exacta.
—Tallin una cana y mitja ¿que tè rodets de torsal ben *dos* de color de lila?
—Está clar que *cinch*; escolti ¿sab qué 'm van dir l' altre dia?... que tenia relacions ab un jove de «*La Lira*» y que quan balla ab vosté sempre *quart-tres*; no se 'n riga....
—Be vaja; ja s' ha deixat

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

Obra nueva de José Laserna

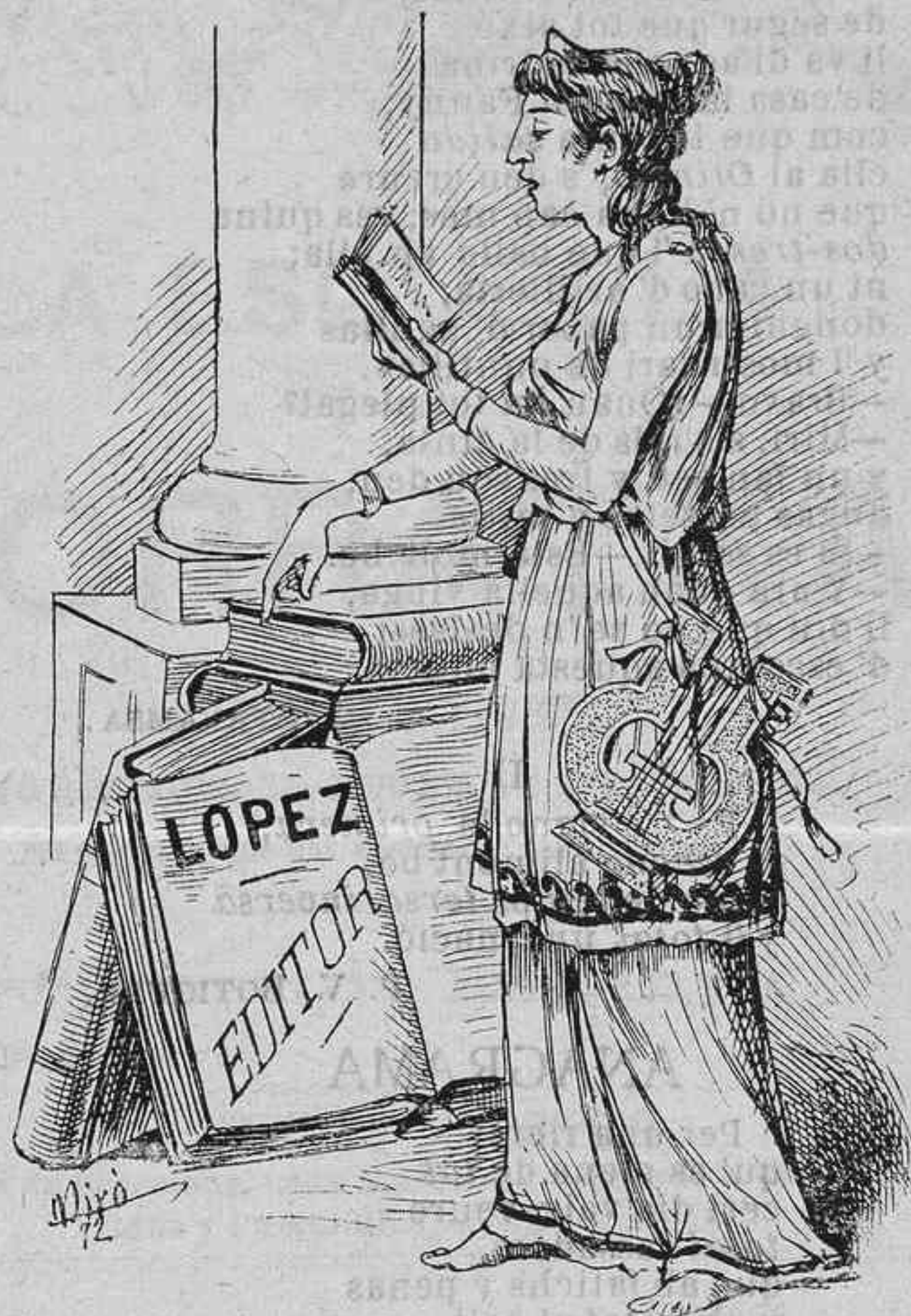
Prosa Ligera

Ilustrada con profusión de dibujos

de

Angel Pons

Un tomo en octavo. — Precio: 3'50 pesetas

CAIN MARTINEZ BARRIONUEVO
Melodrama en tres actos y en prosa, dividido en ocho cuadros
Precio: DOS pesetas

Pradera. -- UN REGIMIENTO DE CABALLERÍA. -- 0'50 Ptas.
Un tomo con cuarenta y ocho láminas al cromo

EL MILLÓN DE SOLOMÓ DOMINGO DE SANDOVAL
Un tomo en octavo, con cubierta al cromo.—Precio: UNA peseta

NUEVO TEATRO CRÍTICO ♦ E. PARDO BAZAN
Año II, Junio 1892, Número 18 — 1'50 Ptas

PASCUAL MILLAN
LOS NOVILLOS
(Estudio Histórico)
Un tomo en octavo.— Precio: Ptas 4

E. PARDO BAZAN
CUENTOS DE MARINEDA
Un tomo en octavo.— Precio: Ptas. 3

CARMEN † Novela de PRÓSPERO MERIMÉE
Con una cubierta á la pluma del distinguido dibujante M. MOLINÉ
Precio: 0'50 pesetas

En la próxima senmana sortirá definitivament

GUIA DEL CONQUISTADOR
(Segona part del ART DE FESTEJAR)

PER

C. GUMÀ

Ab dibuixos de MANEL MOLINÉ

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebra a volta de correu franca de port. No responém d' estravios, no remetent además 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

enganyar.—¿Potsé es mentida?...
 —Naturalment; donguim, donguim
 mitja lliura de barnillas;
 de segur que tot aixó
 li va di aquella fadrina
 de casa la *madam Fanny*;
 com que té tanta *salida*
 ella al *Olimpo*, 's deu creure
 que no n' hi ha cap mes; ves quina
dos-tres fa 'l que balla ab ella;
 ni un cabo d' artilleria;
 donguim un paper d' agullas
 y 'l mostruari de puntillas.
 —Bravo.—¿Quan *hu* tot plegat?
 —Miri, sis rals de la cinta,
 y un fan set, y tres son deu,
 dugas pessetas y mitja.
 —Si es servit.—Está molt be.
 —Y ara quan aquella vinga,
 li diu que no se 'n desfassi
 d' escampá aquesta noticia.

J. STAMMSA.

II

Es un signo la *primera*,
 la *serona* aliment bo,
 mida de temps *tersa-inversa*
 y 'l *total* una nació.

P. V. BOTIGUER.

ANAGRAMA

Per una riera
 qu' es plena de *tot*
 cert dia vaig veure
total cassadors,
 que ab fatichs y penas
 y ab lo *tot* al coll
 van seure un bon rato
 á escalfar la *tot*,
 junt ab lo que havian
 cassat per lo bosch;
 y al cap de una estona
 s' ho van cruspír tot.

F. CORBELLA.

TRENCA CLOSCAS

D. PETRA SANS
 OLOT

Formar ab aquestas lletras lo titul de una come-
 dia catalana.

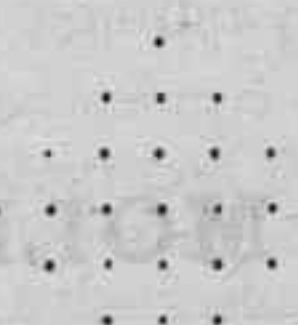
CINTET BARRERA Y PEP SERRA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7.—Carrer de Barcelona.
- 3 4 5 6 1 7.—Los óptichs ne fan.
- 3 6 2 5 4.—Carrer de Barcelona.
- 4 5 6 7.—Poble catalá.
- 5 4 1.—Consonant.
- 3 4.—Part del cos humá.
- 1.—Vocal.
- 1 4.—Comestible.
- 4 1 6.—Las tendas ne fan.
- 1 7 5 7.—Carrer de Barcelona.
- 4 1 3 6 5.—Arbre.
- 1 3 7 5 4 7.—Carrer de Barcelona.

M. CAMPANA.

ROMBO

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—

Segona: un peix.—Tercera: aliment pel bestia.—
 Quarta: població catalana.—Quinta: per escriure.
 Sexta: nom de dona.—Séptima: vocal.

E. GARZON.

CONVERSA

—Vols vindre, Pepet?
 —Ca, si no 'm trobo gens bé. ¿Y ahont voldrias
 anar?
 —Allá ahont tú acabas de dir.

FREDERICH BARBA.

GEROGLÍFICH

A

Dengue

PRESENT PASSAT

FUTUR

BO

nacar

A

P. VILAR B.

TIPOS POPULARS

L' aragonés

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto, 63